

KIJEVO, selo SZ od Vrljke. Na brijegu na kojemu se nalazi crkva Sv. Mihovila bila je pretpov. gradina, a oko crkve ima stećaka. Na zaravanku ispod crkve nalaze se ostaci starokršć. crkve. Na položaju Krstače pronađeni su ostaci kasnoant. arhitekture, a na položaju Pržine starohrv. grobovi. Groblje sa stećcima nalazi se kod Vujića kuća. U ratu 1991–92. crkva Sv. Mihovila je srušena, a selo gotovo posve uništeno.

LIT.: S. Gunjača, Kratak osvrt na prilike i rad Muzeja u Kninu, SHP, 1949. — Isti, Rad Muzeja hrvatskih starina u god. 1952, SHP, 1955. — N. Cambi, Dva ranocarska dječaka portreta iz Salone, Arheološki radovi i rasprave 1988, 11. Z. Gu.

KIKEREC, Ferdo → QUIQUEREZ, FERDO

KINCL, Branko, arhitekt i urbanist (Zagreb, 3. IV. 1938). Diplomirao u Zagrebu 1964 (V. Turina); bio suradnik Majstorske radionice D. Galića (1966–68). Djeluje u Urbanističkom zavodu grada Zagreba (1965–74), Urbanističkom institutu Hrvatske (1974–77) a od 1977. na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu gdje je od 1993. profesor. Vodio je izradu Detaljnoga urbanističkoga plana Zagreba (1971–73) te urbanističkoga projekta »Njivice« (1976–78). Projektirao stambene zgrade u Mlinarskoj (1980) i Zamenhoffovoj ul. (1981), te naselju »Klaka« (1977–83) u Zagrebu. Autor je niza uspješnih interpolacija kojima uspostavlja sklad s postojećim zgradama: Ul. Austrijske Republike 5, 7, 9 (1976–83), Petrova ul. 1 (1978–83), Martićeva ul. (1984–86), Markovićeva ul. (1984–86), Englova ul. (1986–88), te stambeno-poslovno-garažne zgrade u Markovićevnoj ul. (1985–87) — sve u

B. KINCL, stambena zgrada u Petrovoj ul. u Zagrebu

A. KINERT, *Potkožno treperenje*

Zagrebu kao i više kuća za odmor (Selce, Hvar, Ivanić-Grad, Šolta) i interijera (café »Kruna« 1992, lokal »Nafclub« 1993). U suradnji s D. Juračićem projektira Dom zdravlja »Centar« (1988) u Zagrebu. — Sudjelovao je na natječajima za hotel »Gradski podrum« u Zagrebu (s I. i N. Filipović, 1967, I. nagrada), sportski centar »Riva« u Kninu (s B. Koružnjak, 1986, I. nagrada); za urbanističko-arhitektonsko rješenje naselja »Kajzerica« (1989, I. nagrada) i arhitektonsko rješenje zgrade u bloku »Badel« (s N. Filipovićem, 1992, I. nagrada) u Zagrebu; urbanističko-arhitektonsko rješenje autobusnoga kolodvora u Osijeku (s N. Filipovićem 1993, II. nagrada) i hotelsko-trgovačko-poslovnoga centra »Groz« u Đakovu (s N. Filipovićem, 1994, II. nagrada).

BIBL.: Zagreb — Trnje, Urbanistički projekt Zone centra Njivice, Zagreb 1982; Studije i realizacije u povijesnim dijelovima Zagreba, Arhitektura, 1983, 184–185.

LIT.: I. Maroević, Dom zdravlja Centar u Zagrebu, ČIP, 1988, 11. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, Arhitektura, 1986, 196–199. — T. Odak, Stanovanje je arhitektura, Arhitektura 1989–1991, 208–210. J. M. M.

KINERT, Albert, slikar i grafičar (Vinkovci, 6. IV. 1919 — Zagreb, 4. VII. 1987). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1946. Profesor i voditelj spec. odjela za grafiku u istoj ustanovi. U početku blizak postimpresionizmu, poslije se nadahnjuje iskustvima japanske grafike, prapov. i grčkog arhajskog slikarstva (*Kiša*, *Ljetni pljusak*). S vremenom sve više razbija formu na nekonvencionalan način u sustav obojenih mrlja na svijetloj podlozi, s izrazito lirskom intonacijom. Oko 1960. sintetičkom i izražajnom linijom, komplementarnim kromatskim ritmovima i živom strukturom površine obogaćuje svoj izraz; napušta narativnost i približava se nefiguraciji (*Odraci u sivom*, 1959; *Bezimeni oblik*, 1961). U novijem razdoblju uspostavlja ravnotežu između figurativnih i apstraktnih lik. znakova,

izmiruje linearne i kolorističke vrijednosti u težnji za obnavljanjem organskih praoblika, doživljava i asocijacija (*Goruće jezgro*, 1974; *Prokletnik u svome raju*, 1980). Slobodno raspoređeni simbolički prizori i oblici pojavljuju se u amorfnoj materiji, ispunjeni znatnim erotskim i senzualnim nabojem (*Plodovi gnjevne žudnje*, 1980). Svoj specifični izraz postiže osobito u gvašu, laviranom tušu i klasičnim grafičkim tehnikama (linorez, bakrorez, bakropis, suha igla). Izdao je mape 40 litografija (1944), 8 linoreza u boji (1957), 10 bakroreza (1966), *Crno na bijelom* (1972), *Apoteoze* (1974), *Pasija po Orfeju* (1980) i *Pasija po Siziifu* (1980). Naslikao cikluse akvarela *Dnevnik iz pakla* (1976–77) i *Povratak iz pakla* (1981–82). Samostalno izlagao u Zagrebu, Beogradu, Skoplju, Puli i Osijeku. Bavio se ilustracijom, opremom knjiga i primijenjenom grafikom.

LIT.: B. Kelemen, Albert Kinert (katalog), Zagreb 1961. — D. Dragojević, Albert Kinert, Zagreb 1963. — M. Peić, Albert Kinert, u knjizi: Hrvatski slikari i kipari Slavonija — Srijem, Osijek 1969. — Z. Poznić, Albert Kinert, ŽU, 1976, 24–25. — Ž. Sabol, Albert Kinert (katalog), Zagreb 1980. — Z. Jurčić, Ekspresija duha, Oko, 1980, 227. — D. Schneider, Albert Kinert (katalog), Zagreb 1985. R.

KIPKE, Željko, slikar (Čakovec, 3. III. 1953). Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu 1976; suradnik Majstorske radionice Lj. Ivančića i N. Reiserera (1976–80). U početku stvara u duhu primarnoga i analitičkoga slikarstva. Oko 1980. u sliku uvodi snažniju ekspresivnost, simbolička spominjanja na avangardu XX. st. te tekstualne poruke; 1986. izlaže ciklus

Ž. KIPKE, 60

V. KIRIN, *Pogled na staru katedralu*

slika *Theatrum mundi* i objavljuje svoj program u središtu kojega je integralno slikarstvo kao materijalizacija umjetnosti *Novoga Eona*. U spomen avangardama XX. st. nastaje ciklus slika *Mundus subterraneus* (1988–89); u ciklusu *Loža crne optike* (1989–90) K. plošne dekorativne stereotipe masovne kulture interpretira na način nove geometrije; u ciklusu *Therapia* (1991–92) uvodi dvodimenzionalne figure i elemente rebusa. U najnovijim ciklusima (*Čuvajte se imitacija!*) vraća se apstraktnoj strukturi simboličnoga jezika. Samostalno izlagao u Čakovcu (1976, 1985), Zagrebu (1976, 1979, 1980, 1983, 1984, 1985, 1986, 1988, 1989, 1990, 1992, 1993, 1994), Beogradu (1987, 1990), Rijeci (1989, 1993), Mariboru (1990), Celju (1990), Ljubljani (1991), Ghentu (1991), Rheimsu (1991), Marseilleu (1991). Sudjelovao na XLV. bijenalu u Veneciji (1993). Od 1982. objavljuje kritičke i teorijske tekstove i vlastite programe u časopisima »Dometi«, »Quorum«, »Život umjetnosti« i dr.

BIBL.: *Illuminatori novog ciklusa*, Zagreb 1988; *Vodič kroz subterraneus*, Zagreb 1992.

LIT.: A. Maracčić, *Trokut-vulva-vulkan*, Pitanja, 1982, 10–12. — F. Vikić, *Theatrum mundi* Željka Kipkea, ŽU, 1987, 41–42. — J. Denegri, *Kabinet molitvenih strojeva* (katalog), Beograd 1987. — V. Smith, *Metaphysical Visions of Middle Europe* (katalog), New York 1989. — M. Stilić, *Rekombinacija metoda*, Oko, 1989, 444. — J. Denegri, *Željko Kipke* (katalog), Beograd 1990. — M. Lučić i B. Valušek, *Željko Kipke, Mundus subterraneus* (katalog), Rijeka, Zagreb 1990. — J. Denegri, *Željko Kipke*, Zagreb 1991. — F. van de Veire, *Željko Kipke – caretaker of the underworld, Artefactum* (Antwerpen), 1991, 37. — Bijelić, Deković, Kipke, *Hrvatska, XLV. Biennale di Venezia* (katalog), Zagreb 1993. Ž. Kć.

KIRIN, Josip, slikar (Rijeka, 1781 – 28. XII. 1849). Prema Kukuljevićevim podacima, izradio je sliku Sv. Magdalene za stolnu crkvu u Rijeci, *Polaganje u grob* za crkvicu na Kalvariji iznad Rijeke, a restaurirao je sliku Sv. Dismusa u župnoj crkvi na Trsatu (1824). Djela mu nisu sačuvana.

KIRIN, Vladimir, grafičar i slikar (Zagreb, 31. V. 1894 – 5. X. 1963). Srednju graditeljsku školu polazi u Zagrebu, Umjetničku akademiju u Beču (F. Schmutzer); 1919. usavršava se u Londonu u grafici, radi u studiju Langham, crtač je u revijama »The Studio« i »The Architectural Review«, surađuje u grafičkim časopisima (»Colours« i dr.). God. 1921. izdao prvu mapu *Litografije* (motivi iz Londona, Pariza i Italije). Radi monotipije iz Nizozemske, bakropise iz Londona, 1923. objavljuje 4 mape litografija

pov. i arhit. spomenika: *Split, Šibenik, Hvar i Trogir*, te mapu *Hrvatsko primorje*; 1925. radi mapu grafika *Stari Zagreb*, nakon toga dvije mape crteža *Iz starog Zagreba* i *Iz češkog baroka*. Slika u ulju pejzaže iz okolice Samobora, vedute staroga Zagreba, Pariza i dalm. gradova te portrete (V. Becić). Bavio se ilustracijom i opremom knjiga: nekoliko izdanja *Priča iz davnine* I. Brlić-Mažuranić, Andersenove *Priče*, *Seljačka buna* A. Šenoe, *Iz galantnog stoljeća* J. Matasovića, *Starohrvatska umjetnost* J. Strzygowskoga te brojne dječje slikovnice i knjige za omladinu. Tehnički urednik »Hrvatske revije«, »Savremenika«, »Grafičke revije« i »Hrvatskog kola«. Kao ravnatelj tiskare »Narodnih novina« i grafički stručnjak izradio je nacrt novoga, estetskijega tipa slova, unaprijedivši grafičku opremu knjiga u Hrvatskoj. Izlagao u Zagrebu (1921. i 1938–39), Zürichu (1926), St. Gallenu (1926), Lavovu (1927), Firenci (1927), Barceloni (1928), Londonu (1930). Samostalno izlagao u Samoboru 1956.

LIT.: A. Jiroušek, Vladimir Kirin, Vijenac, 1923. — V. Lunaček, V. Kirin, Trogir, Hrvatske priče u engleskom divot-izdanju, Obzor, 1924, 297. — Isti, Stari Zagreb, Uz bakrotisak Kirinovih risarija, ibid., 1925, 344. — M. Čurčin, Stari Zagreb, u mapi Nova Evropa, 1925, 11. — B. Gagro, Hrvatska grafika u prvoj polovini XX. stoljeća, u katalogu: Jugoslovenska grafika 1900–1950, Beograd 1978. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987, str. 324–326. R.

KIRINČIĆ, Anton, slikar (Pula, 2. IX. 1912 – Zagreb, 27. II. 1981). Završio studij na Akademiji u Zagrebu 1935 (V. Becić). S K. Hegedušićem slikao freske u Mariji Bistrici 1944. Predavao u Rijeci (Sušak) i na Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu. Slika portrete, mrtve prirode i realističke krajolike iz Zagreba i s otoka Krka (*Ciganče*, *Zaljev Žurkovo*). U novijemu razdoblju kolorit se rasvjetljava, na slikama i akvarelima prevladava lirsko i impresionističko osračje (*Klimno*, *Dobrinj*). Samostalno izlagao u Zagrebu (1956, 1969), Rijeci (1962) i Krku (1964, 1967). Bavio se drvorezom i primijenjenom grafikom.

Ž. Sa.

KIRINGRAD, gradište SZ od Bovića u Baniji. Brijeg usred močvarnoga terena bio je opasan s više stepeničasto usječenih obrambenih prstenova. Arh. ostaci dokazuju kontinuitet života od neolitika preko ranoslav. doba do sred. XVI. st., kada je na vrhu stajao samo čardak krajiške straže.

KISS, György, madž. kipar (Szászvár, 17. VIII. 1852 – Budimpešta, 19. I. 1919). Studirao od 1875. na Münchenskoj Akademiji. Realistički modelirao arhitektonsku plastiku (budimpeštanski parlament, katedrale u Peču i Ostrogonu), kompozicije, portrete i žanr-prizore. Autor je spomenika Luki Ibršimoviću u Požegi.

KISTANJE, trgovište na cesti Knin–Zadar. Spominje se u srednjem vijeku kao naselje u županiji Luka. U selu Ivoševcima kraj Kistanja ruševine rim. logora → *Burnum*. U nedalekom Čučevu otkopani su ostaci kasnosrednjovj. krkvice, a J od Kistanja, uz rijeku Krku, nalazi se pravosl. manastir → *Krka*.

KIŠ, Dragutin, pejzažni arhitekt (Našice, 18. X. 1924). Diplomirao na Šumarskome fakultetu u Zagrebu (1955). Vodio Centar za pejzažnu arhitekturu Urbanističkoga instituta Hrvatske (1956–87). Izradio je mnogobrojne programe i projekte za uređenje javnih zelenih površina i prirodnog okoliša, od kojih se ističu: oblikovanje pejzaža uz urbanistički plan Conakryja (1962), uređenje okoliša vile »Zagorje« (danas Predsjednički dvori, 1962–64), i memorijalni kompleks Jasenovac (1965), park uz Oršićev dvorac i spomenik Seljačkoj buni u Stubici (1973), tipologija hrvatskih krajolika uz Prostorni plan Hrvatske (1987), obnova povijesnih perivoja (Ivanić-Grad, Našice, Križ, 1994). — Slika akvarele na tragu impresionizma, lirski prozračne s mekim prijelazima (vedute Zagreba, Pariza, ciklusi *Orhideja* i *Marina*). — Samostalno izlagao u Zagrebu (1953, 1981).

BIBL.: *Plantes et plantations urbaines en Afrique Occidentale*, Conakry – Zagreb, 1963; *Zaštita prirodne sredine čovjeka i pejzaža*, Arhitektura, 1971, 111–112; *Pejzaž u aktualnim pitanjima prostornog planiranja i perspektivi razvoja jadranskog područja*, ČIP, 1971, 10; *Spomenički kompleks Jasenovac – pejzažno uređenje*, Hortikultura, 1972, 2; *Stanje i problemi okolice u Zagrebu*, ČIP, 1973, 5; *Zaštita čovjekove okoline u sklopu urbanističkog plana Poreča*, Arhitektura, 1974, 151; *Pejzaži, parkovi i ostale zelene površine u novoj spoznaji vrijednosti regionalnog i urbanističkog planiranja*, Bulletin JAZU, 1978, 45–46. Z. Kol. i R.

KIVEROV, Đorđe, arhitekt (Varšava, 1897 – ?). Arhitekturu diplomirao na Tehničkome fakultetu u Zagrebu. God. 1930–39. radi u Zagrebu s arhitektima J. Korkom i Đ. Krekićem, s kojima projektira i izvodi veći broj zgrada: burze rada u Osijeku, Slavonskome Brodu, Karlovcu i Zagrebu (Ul. kralja Zvonimira 15, 1936), Radnički dom na Trgu kralja Petra